

Անկարան եւ Աթենքը մեկական դիվանագետի վսարեցին

22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, BBC -ԱՍՏՆՈՒԹՅՈՒՆ- Թուրքիայի կառավարությունը հայտարարեց, թե լրջություն համար վսարում է երկրից հունական մի դիվանագետի: Թուրքիայի արտգործնախարարության ներկայացուցչի խոսքերով, Աստնոլում Գումասանի հյուպատոսության աշխատակիցը հետախուզական տեղեկատվություն է հավաքել Թուրքիայի բանակի մասին եւ աջակցել է իւրոք ադատամբերին, այդ ժամանակուց ճանաչված էր առաջիկա յոթ օրվա ընթացքում հեռա-

նալ Թուրքիայից: Գումասանը բուրական մեղադրանքներ անվանեց ծիծաղելի եւ հայտարարեց, որ դրանք նույնն ունենալու են լարվածությունը, եւ իրադրության Աթենքում հավասարակշռված Թուրքիայի մի դիվանագետի կարգադրեց լեյ երկիրը: Գումասանի արտգործնախարար Թեոդորոս Պանգալոսը երեկ զգուշացրել էր, որ եթե Անկարան իրազրոհի հույն դիվանագետին արտաքույն որոշումը, ապա Աթենքը կդիմի համարժեք փայլ:

ԿՈՊԵՆՀԱԳԵՆ

Ադրբեջանին չհաջողվեց ամրացնել Լիսաբոնի արդյունքները

ԱԳ փոխնախարարի հարցազրույցը «Ազգին» օդանավակայանում

Կոպենհագենում կայացած երկօրյա ԵԱՀԿ արտաքին գործերի նախարարական խորհրդի 6-րդ համընդհանուր ղեկավարների 19-ի ու երեկոյան հասեց վերջնագիծը: Հանդիպումը վերջին օրվանուց Հայաստանի ներառական լարվածության հիմնական առաջնությունը երեկ հաստատվեց եւ կար մտավախություն, որ Լեոնային Ղարաբաղի հակամար-

տության վերաբերյալ կրողունով որեւէ որոշում կամ հայտարարություն չի ընդ բացառաբար կանոնադրված Միմսկի խմբի օրհանգակներում բանակցությունների վերսկսման վրա: Մամուլում առաջին իսկ օրվանից հնարավորինս անդրադարձել էր ԲՆԱԿ-ի խմբի ղեկավարին եւ արդյունքին, իսկ արտաքին գործերի վարչության փոխնախարար Վարդան

Օսկանյանը երեկ հրավիրել էր մամուլի ասուլիս, ուր ընդհանուր ներկայացվեցին հանդիպման ընթացքում ԲՆԱԿ-ի կողմից անցկացված առաջնությունների մասին: Գումասանի մամուլական հարցազրույցը երեկ անմիջապես օդանավակայանում:

Պրն. Օսկանյան, ի՞նչ տպավորությամբ եք վերադարձել եւ կարող եմ ակնկալել, որ Կոպենհագենի հանդիպումը կնպաստի ԼՂ-ի հակամարտության բանակցային գործընթացի վերսկսմանը:

Թերեւս դարադրուսալ թվաբայց կոնկրետ արդյունքի բացակայությունն այս դեպքում կարելի է դրականորեն գնահատել: Դրական այն է, որ Կոպենհագենում չընդունվեց որեւէ որոշում կամ չարվեց ԵԱՀԿ նախագահողի հայտարարություն, որը կարող էր առավել բարդացնել այսօրվա իրավիճակը: Կար միտում, որ հասկալիքներ Ադրբեջանի նախաձեռնությամբ կարող էին անազրվել որոշ դրույթներ որոշում կամ հայտարարության տեսքով, ինչը մեր կարծիքով, ինչպես տեղի ունեցավ Լիսաբոնից հետո: Կլ ավելի կարգապահներ իրավիճակը եւ կզմարացնեն բանակցությունների

վերսկսումը: Կոպենհագենում Հայաստանի հիմնական խնդիրն էր ժայթարել ցանկացած որոշում կամ հայտարարության ընդունման դեմ, որը հավելյալ խոչընդոտ կհարուցեր բանակցությունների վերսկսմանը: Ուստի, վերջնարդյունքում ներկայացվեց միայն երեք համաձայնագրերի զեկույցը, որը նկարագրական բնույթ էր կրում եւ բարդորում էր համաձայնագրերի վերջին սարվա գործունեությունը: Մանուկ բավարարվեցին մեծ, համաձայնագրերը, ինչպես նաեւ Ադրբեջանը այլընտրանք չուներ առաջարկել: Չեն կարող ասել, որ Կոպենհագենի արդյունքները բանակցությունների մոտ խթան կհանդիսանան, այլ դարձապես իրավիճակը չեն բարդացրել:

Որքան փորձում էր ներկայացնել իր սարքայան սկզբունքները վերահաստատող նախագիծը բայց համաձայնագրերում նախորդ դարը վրոճից ելնելով, չենթարկվեցին Ադրբեջանի ճնշմանը եւ բանակցությունների արդյունքում հակվեցին որեւէ որոշում չընդունելուն: Կուզենային եւլ, որ Հայաստանի դասվարակու-

թյան եւ համաձայնագրերի միջոց կար այն փոխհասկացողությունը, որ Կոպենհագենը դեմ էր սեղծի բարենդաստ ղայաններ բանակցությունների վերսկսման համար կամ առնվազն դրանք չհասցնի վերջնական փակուղու:

Եվրոպայի անվտանգության մոդելը որհանով էր առնվում Հայաստանին եւ ի՞նչ խնդիրներ է ներառել:

Կոպենհագենում ընդունվեցին անվտանգության մոդելի վերաբերյալ աղագա փաստաթղթի սկզբունքային ելակետերը եւ որոշվեց առաջիկա սարվա ընթացքում դրանց հիման վրա սեղծել համադարձակ փաստաթուղթ: Վերոյի օրվա սկզբունքային ելակետից մի կանխը Հայաստանի համար անմիջական հետախուզություն էին ներկայացնում:

Տես էր 3

Մանուկ Պետրոսյան. «Ղարաբաղը այսօր մենք տրանսիլի ենք, հաղթելով ճնշման կողմի վրա»

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՊՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դեկտեմբերի 20-ին Երևանում հանձնվեցին Գորիս-Աստվանակերտ ավտոճանապարհի 2-րդ եւ 3-րդ

փուլերի Մարտի սայանը: «Բոլորն ասում են կյանքի ծանաղարհ, մենք էլ ասում ենք կյանքի եւ մեր աղագայի ծանաղարհ: Եվ այսօր բոլորիս համար,

հասկանում եմ: «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի կողմից իրականացվող ծրագրի սահմաններում արդեն ավարտված են մայրուղու երկու 30 կմ շինարարական աշխատանքները: Եւելով Լայիի ծանաղարհի դերը Ղարաբաղի տնտեսության զարգացման գործում, ԼՂԻ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանն ավելացրեց. «Եվ Արցախի տնտեսական զարգացմանը, եւ գոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին ցույց տված օգնությունը ազգասիրտ զործողություններ են, որոնք դեմ է ոչ թե ժամանակավոր բնույթ կրեն, այլ մշտապես կազմակերպվեն եւ շարունակվեն»:

համահայկական օգնությամբ, այս ծանաղարհը արդեն վերածվում է կապուս իրական կյանքի ծանաղարհի, եւ մենք օրեցօր ավելի ենք մտնում մեր նախապահի եւ մեր հաղթանակին», ասաց օրագրողը: Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը նեց, որ ամբողջությամբ ավարտված է ծանաղարհի կեսի շինարարությունը, իսկ մյուս կեսում արված են հողային աշխատանքները եւ ինժեներական կառույցները, մնում են միայն առաջադրարարման ու բարեկարգման աշխատանքները: Ըստ նրա, շինարարությունը ամբողջությամբ նախատեսվում է ավարտել 1998 թ. սեպտեմբերի 2-ին, Ղարաբաղի անկախության օրը:

Տես էր 2

Ադրբեջանի հերթական ֆարոզական հնարք

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՊՅԱՆ: Որքան հերթական ֆարոզական հնարք, ընդ որում բացարձակ անիմաստ, գնահատեց Հայաստանի նախագահի մամուլ ֆարոզար Լեւոն Չուրպյանը հանրաժողովում 1988-1993 թթ. իր ադրբեջանական զանգվածային տեղափոխությունը ուսումնասիրելու դեպքում: Մամուլ ֆարոզարի կարծիքով, Ադրբեջանի նախագահ Չեյդար Ալիևի հրամանը: Մամուլ ֆարոզարի կարծիքով, Ադրբեջանի նման գործողությունները չարժեք ընդունել: Երբեք հանձնարողը ղեկավարում է հենց ինքը Չեյդար Ալիևը, իսկ նրա տեղակալ է նշանակվել Ադրբեջանի վարչապետ Արթուր Ռասիզադե:

Պրն. Օսկանյան, ի՞նչ տպավորությամբ եք վերադարձել եւ կարող եմ ակնկալել, որ Կոպենհագենի հանդիպումը կնպաստի ԼՂ-ի հակամարտության բանակցային գործընթացի վերսկսմանը:

ԱՄՆ-ի արայելաթուրական զորախաղերը հունվարի 7-ից

22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՊՅԱՆ: Իսրայելը, ԱՄՆ-ը եւ Թուրքիան 98 թվականի հունվարի 7-ին ծովային զորավարություններ են անցկացնելու Միջերկրական ծովի իսրայելական ափի օրջանում: Չորավարություններին մասնակցելու են 5 մարտական նավ, օդանավեր եւ ուղղաթիռներ: Չորավարությունների ընթացքում կատարվելու են որոնման եւ փրկարարական գործողություններ: Իսրայելը եւ Թուրքիան անցյալ տարի ծրագրել են ռազմական համագործակցության մի շարք ղայանագրեր եւ մտադիր են իրագործել համաձայն ծրագրեր ղայանությունների բնագավառում: Իսրայելը օրջ 600 մլն դոլար է հատկացնելու Թուրքիայի օդուժի «F-4» մակնիշի մարտական ինժեքթիները արդիականացնելու համար:

Իրան-Ֆունասան-Հայաստան փոխընթացման հուշագիր

Ինչպես տեղեկացրին արտաքին գործերի նախարարությունից, երեկ դեկտեմբերի 22-ին Ալեքսանդր Արզումանյանը համընդհանուր հայտարարություն կատարեց ղայանի մասին: Պրն Արզումանյանը կարեւորելով հունական ներդրումների հոսքը Հայաստան, նեյ է, որ գործընթացը կիրառվի հայ-հունական տնտեսական հարաբերությունների զարգացումը: Իր հերթին Կալկամանիսը հավաստեցրել է, որ Գումասանի խորհրդարանում մեծ հետաքրքրություն գոյություն ունի Հայաստանի նկատմամբ: Այնուհետեւ արտաքին գործերի նախարարությունում սկսվել է եռակողմ նախարարական հանդիպում, որտեղ նմարկվել են 1998-ի ընթացքում Հայաստանի, Գումասանի եւ Իրանի համագործակցության ուղղությունները հեռահաղորդակցությամբ, տրանսմիտի, գրասարքության արդյունաբերության, էներգե-

տիկայի բնագավառներում: Ղայանավորվածություն է ձեռք բերվել այս ուղղությամբ աշխատանքային խմբերի հանդիպումներ անցկացնել 1998-ի առաջին եռամսյակի ընթացքում, ինչպես նաեւ Թեհրանում հրավիրել հերթական եռակողմ նախարարական հանդիպում: Թեհրանից էլ նաեւ եղակողմ հետաքրքրող ղայանական հարցերի օրջանակը, մասնավորապես Լեոնային Ղարաբաղի հակամարտության եւ Աֆղանստանում տիրող իրավիճակի կարգավորման ուղղված հնարավորությունները: Հանդիպումն արդյունքում նախարարները եռակողմ համագործակցության վերաբերյալ ստորագրել են փոխընթացման հուշագիր: Օրվա վերջում նախատեսվում է Արզումանյանի եւ Իրանի արտգործ նախարարի հանդիպումը Գումասանի նախագահ Կոնստանտինոս Աստիանոպոլոսի հետ:

Տես էր 3

Միյուտֆահայությունը կարող է վերածվել աշխարհասարած լոբբիսական ուժի

Հայասանը ոչ լիով է օգտվում սարքեր երկրներում իրենց կառավարությունների ֆաղափակության վրա ներազդելու հայկական համայնքների հնարավորությունից:

ՄԱԿ-ում կամ միջազգային այլ կազմակերպությունների մեջ հայկական ուժեր կարելի է հարցի վերաբերյալ առաջ հարկավոր է, որ Հայասանի արագործախարարությունը ահազանգի սարքեր երկրներում մեր համայնքների ղեկավարներին, որոնք սպառնալից կազմակերպությունների աշխատանքները հոգուս Հայասանի դիրքում մասն աղա-հովելու ուղղությամբ:

Նման համակարգած ջանքեր վերջերս կատարվում են Մ. Լախանգ-ներում կոնգրեսական մակարդակում, սակայն դեռևս անբավարար չափով, իսկ մյուս երկրներում ամենիսին:

Մեծ մասամբ չունեն, որ սփյուռֆահայ համայնքները կարող են փոխել իրենց համադասախան երկրների արտաին ֆաղափակությունը ամեն առիթով: Այնուամենայնիվ, արժե փորձ կատարել, որովհետև իսկ սփյուռքի վերականգնումը կարող է հարցի մասին իրենց միջազգային հարաբերությունների սեղական հակազդեցության հետ: Ինչպես ընդունված է ասել՝ «բոլոր ֆաղափակություններն էլ սեղական են»:

Կախված հայկական ՏՄԿ-ի համայնքի քվադրանտից և պոզիցիայից, ինչպես նաև սկսյալ հարցի իրենց երկրի համար ունեցած նշանակությունից, նման ջանքերը կարող են լինել:

Մինչ օրս երկրներ կան, որտեղ հայերի հոծ բազմություններ են ապրում, մեծ չափով է մոտենում նաև այն մյուսները, որտեղ հայկական համայնք գոյություն չունի: Օրինակի համար աֆրիկյան և ասիական սարքեր երկրներում անհասարակ գործարարներ ունեն, որոնք ազան երևույթ ունեն նախարարների կամ նույնիսկ ղեկավարների ղեկավարների մոտ, ինչը նրանց հնարավորություն է սալիս ներազդելու այդ երկրների արտաին ֆաղափակություն վրա բացառապես անհասարակ հարաբերության շուրջից: Սակայն, նման գործունեության համար, նախ ղեկավար Հայասանի կառավարությունը կառուցի մեջ մանի նման անհասարակ հետ, սեղյակ ղեկավարի նրանց իր դիրքում, ինչպես նաև ղեկավարի միջազգային հանդիման և վերականգնության կոնկրետ նշանակություն մասին: Աշխարհասարած լոբբիսական անելու գործում մեկ այլ կարևոր ազդակ է հանդիսանում Հայասանի և սփյուռքի միջև հարաբերությունների վիճակը: Մինչ մեծ միջոց կարող են ունենալ անհամաձայնություններ երկրորդական հարցերի շուրջ, սակայն ազգային կենսական խնդիրների մասին ղեկավարները մեկ ձայնով են գործում որոշե մեկ ինություն: Նման փորձառարար աշխարհակարգի դիրքում գտնվող փոքր երկրի համար հիվանդագին ներգործություն կունենա իրեն ավելի փոքր մասերի բաժանելը: Հայասան սփյուռք հարաբերություններին կոնկրետ մեխանիզմ է ուղղություն սալը վաղուց արդեն հրամայական ղեկավարները:

Այժմ մի ֆանի օրինակներ ամբողջով են ու Հայասանի օտարերկրյան կրեցին վերահիշյալ մեխանիզմի բացակայության դասճանաչված Անդալ դեկտեմբերին, երբ Լիսաբոնում 54 երկրների ղեկավարները հանդիպեցին ԵԱԿԿ գագաթնաժողովում:

վում, Հայասանը այժման մեկուսացած էր, որ սփյուռքում էր Գարաբաղի մասին անընդունելի որոշումներ վերստ օգտագործել: Մնացյալ 53 երկրները, ներառյալ Հունասանը, Կիպրոսը և բազմաթիվ բարեկամ ուրիշ երկրներ, միացան Թուրքիային և Ադրբեջանին (Մ. Լախանգները, Մեծ Բրիտանիան և ուրիշներ) հակադարձաբաղյան դիրքում մեջ: Արդյո՞ք Հայասանի արագործախարարությունը այդ 53 երկրներում ապրող հայկական համայնքներին նախօրոք սեղանակցելու այդ զգալի քանակությամբ մասին և խնդրել իրենց համադասախան կառավարությունների մոտ լոբբիսական անելու: Արդյունքը կարող էր սարքեր չլինել, եթե հայկական համայնքներն ավելի ակտիվ լինեին, բայց մեծ կարող լինի ինչ-որ չափով Հայասանի վրա նշանակություն մասնակցելու և, հնարավոր է, մղելով այդ երկրներից ոմանց, ինչպես Հունասանին և Կիպրոսին, լինելու ավելի զգույս և անգամ ձեռնարկ: Արդյո՞ք Հունասանում և Կիպրոսում ապրող մեր համայնքները, այդ վերականգնության հետ, իրենց ղեկավարությունը հայտնեցին իրենց կառավարություններին: Արդյո՞ք Հայասանի ղեկավարները ՄԱԿ-ում Հունասանի և Կիպրոսի համար կարևոր հարցերում, ինչպես Թուրքիայի կողմից Կիպրոսի գրավման հարցում, համադասախան լից օգտագործեցին:

Նոյեմբերի 25-ին, մինչ ՄԱԿ-ի զվարճալի քառօրյա օրոշում էր անցկացնելու ՄԱԿ-ի և ԵԱԿԿ-ի միջև համագործակցությունը անհանգիստ ժամանակ: Ինչպես նաև լիարժեք մի լիարժեք, որը Գարաբաղը նկատում էր Ադրբեջանի Հանրապետության մաս: Հայասանի ներկայացուցիչը բնականաբար առաջ ֆաղափակ լոբբիսական ընթացք չսալու առաջարկ, ֆանի որ այն բացահայտներ կանխորոշում էր Գարաբաղի արագա կարգավիճակի շուրջ բանակցությունների և իր: Հայասանի այդ առաջարկը մեծվեց 1 «կողմ» (Հայասան) և 29 «դեմ» (ինչպես Ուկրաինան, Սինգապուրը, Սեբիկան, Եգիպտոսը, Քուվեյթը և ուրիշներ): Այնուհետև ասած լիարժեք վերականգն Ադրբեջանի լրացումը, որն անցավ 104 «կողմ» և 1 «դեմ» ձայներով: «Կողմ» վերականգնների մեջ էին այնպիսի երկրներ, ինչպես Արգենտինան, Ավստրալիան, Բուլղարիան, Հունասանը, Իրանը, Սեբիկան, Ռումինիան և այլն: Վերջում, ինչպես հայտնի է, բուն որոշումը, ներառյալ Ադրբեջանի լրացումը, անցավ 126 ձայնով 0-ի դիմաց, իսկ Հայասանը միայնակ վերականգնեցին:

Ցավով է, որ սփյուռք գրառարժի չէր ենթարկվել նոյեմբերի 25-ից, և ոչ էլ Կոնգրեսի հանդիմունքից առաջ:

Ես հույս ունեմ, որ Հայասանում թե սփյուռքում մեր ղեկավարները միասնաբար կաշխատեն Հայասանի և Գարաբաղի դասախանության համար լոբբիսական հարձակ մեխանիզմ գտնել:

Եվ մեր ծրված գոյության ուղիքները անավելի անավելի վերածնեն, որոնք իրեն սարքեր երկրների ֆաղափակներ աշխարհի շուրջ լոբբիսական անելու մեր եզակի կարողակություններն աղախվեն հոգուս մեր ընդհանուր օտարերկրյան:

ՏՄԿ-ի ղեկավարները, ինչպես ղեկավար խմբակը, Լուս Անգելիս

վերջերս ստեղծում էր հասարակ համայնքների վարչությունը ղեկավարներ 6-13 ժամանակաբաժիններ առաջին միջազգային գիտաժողովը և լսարանը կազմակերպեց Նախկան ցեղասպանության լանցագործությանը սխառախալ Աուսլիցի գիտաֆաղափին մեջ: Եվրոպայի զանազան համայնքներին, ինչպես և Իսրայելին հրախրում գասախոսներու խումբ մը կը մասնակցե այդ գիտաժողովներուն: Ամերիկայէն հրախ-

օտարիներուն Մանուելեանի նկարը՝ յարակից բացատրություններու երկու այլ սեսակի հայազգի զոհեր մաս կը կազմէին Աուսլիցի բանգարանին մեջ յիշատակում բազմասեսակ զոհերուն: Նախ, Ֆրանսայէն սեղահանումներուն մեջ կան Ֆրանսա հաստատում ոչ-Ֆրանսախոսակ հայեր և յետոյ սովետական բանակէն զերի բռնում անքի հայ զինուորներ փճացան այս կայանին մեջ դաստիարակ սկզբնական օրերին:

վերադարձներ, մեկը Հրեական ողբակիցումի Աուսլիցի վերադարձներն, միւսը՝ Ռուսոնայի վերջին ցեղասպանություններն: Իսկ այս սոդերուն հեղինակը իրեն վերադարձներու երրորդ սերունդի ներկայացուցիչը իր բազմաթիւ արտայայտություններով շեշտեց Հայկական ցեղասպանության ահաւոր սարողությունը և վերջին միստերն մեկուն այդ երկու վերադարձներու հետ կարճ հարցազրոյց մը վարեց իրենց յեցեղասպանական հոգեկան զազմադներուն կա-

Հայկական ցեղասպանության ֆունդումը Աուսլիցի մեջ սեղի ունեցած միջազգային սեմինարի մը ընթացքին

րում էր միւսն հայ գիտնական որո՞ք. Վահագն Տաւրանը, որ թէ իր գլխաւոր դասախոսութեամբ և թէ լսարանային զանազան վիճաբանություններուն մասնակցեցաւ այս գիտաժողովին հոն ի դասուի եղող զոյգ լեզուներով, այսինքն անգլերէն և ֆրանսերէն: 80 ուսանող և ուսանողուհիներ ընտրուած էին մասնակցելու այս լսարանային գիտաժողովին, ներկայացնելով եվրոպական հետեւեալ երկրները՝ Ֆրանսա, Բելգիա, Բելոռուսիա, Ֆինլանդիա, Գերմանիա, Անգլիա, Բուսնիա, Նորվեգիա և Եւրոպայի, ինչպէս նաև Կիպրոս և Իսրայել: Այս մեկնաբանութեամբ կարեւորութիւնը կը շեշտուէր այն հանգամանակով, որ հովանաւորողը և ֆինանսաւորողը եւրամիութիւնն էր, իսկ կազմակերպողը՝ Բրիտանիայի համայնքային միջազգային յարաբերութեանց ուսումնասիրութեան կենտրոնը:

Իրեն գլխաւոր ատենախոս Փարիզէն հրախրուած էր Ֆրանսացի ակադեմիկոս Ալբրէտ Գրոսսերը, որ նկատելով որո՞ք. Տաւրանի ներկայութիւնը հիւրերու դասին մէջ, վար դրա իր գրաւոր ծառը և ազատ կերպով խօսելով քրա հետեւեալ միջանկեալ ուժագրաւ յայտարարութիւնը. «Ուրախ եմ, որ հրախրուած էի դարձնու Տաւրանը: Արդարեւ, ցեղասպանութեան ուսումնասիրութիւնը արդիւնաւէտ կրնա ըլլալ միայն բաղդասական մեթոտով, Հրեական ողբակիցումի ուսումնասիրութիւնը ղեկ է առնելու ուրիշ ցեղասպանություններու և առոր համար հարկ է ձերբազատուի մենաւնորհի (monopole) հոգեվիճակէն»: Շարունակելով իր ծառը, որո՞ք. Գրոսսեր այդպէս թուրեւ սեղական ուրացումը Հայկական ցեղասպանութեան, անցնելով, որ թեւ յայտարարութեան անհասարակ յայտարար չեն կրնա նկատուիլ, բայց Թուրիան իրեն բարոյական ամբողջութիւն և սուրբեկ ղեկաստիանաւոր է Հայկական ցեղասպանութեան իրագործման և առոր հետեւաններուն համար: Հարկ է նշել հոս, որ Գրոսսեր այն մասնագէտն է, որ ընդարձակ ներածական մը գրած է որո՞ք. Տաւրանի «Հայկական ցեղասպանութեան դասախոսութիւնը» գրին ֆրանսերէն բազմաուրութեան, զայն որակելով «բացառիկ գիրք» և այդ Փարիզի Stock հրատարակութիւնը անցնելու սարի արտաին լոյս ընծայեց: Մինչ այդ Ֆրանսայի հայկական FORUM-ը այդ գրին 25 օրինակ նուր դրկեց բաժնուելու համար Աուսլիցի մեջ:

Բացի դասախոսություններէն և լսարանային վիճաբանություններէն, մասնակցները հրախրուեցան այցելել Աուսլից-Քիրիւնուտի մահասարանը ևսկայ կերպարանային կայանը: Արեւսակաւոր ուղեկցողներ մանրամասնօրէն բացատրեցին կայանի բոլոր գործողությունները իրենց անհանգստանային փութելով, նկարագրելով մահացու զանգուածային բուժանործան մեկնայականությունները, իրկիզման փութելու և յառաջ եկող մոխիրներու բլուրները: Նախններու դէմ զինեալ դիմադրութեան հերոսներու յատուկ բաժնին մեջ ցուցադրում էն Եւրո մը նկարներ, ներառեալ ֆրանսական դիմադրութեան

որո՞ք. Տաւրանի դասախոսութիւնը մաս կը կազմէր լսարանի բաղդասական վերլուծումներուն բաժնին, ուր հայկական, հրեական և ռուսոնկական ցեղասպանություններու հասարակաց զոհերը վեր առնուեցան: Արդէն այս գիտաժողովի ծրագրին մեջ կրկնակիօրէն շեշտուած էր, որ 20րդ դարու մեջ միայն հրեական, հայկական և ռուսոնկական զանգուածային սպանութիւնը կրնան որակուիլ իրեն իսկական ցեղասպանություններ: Նոյնիսկ Իսրայէլէն որո՞ք. Տաւրանը մը իր ելոյթին մեջ յայտարարեց, որ Հայկական ցեղասպանութիւնը սարակոյտ դարաւ է, բայց ակնարկելով միանշանակ ըստաւ, որ ֆաղափակներ «թերեւս» կարելի է ընդունիլ իրեն այդ իսկ Ռուսոնայիցը՝ «հաւանականօրէն»: Այս կեցողութեամբ մեծապէս նշանակուիլ կերպով յիշուի բոլոր ներկայացուած գիտնական զեկուցներուն մեջ իրեն ընդունուած դասական եղելութիւն: Ան ի հետեւան, Եւրո մը ուսանողներ և ուսանողուհիներ, որոնք առաջին անգամ է որ կը լսէին Հայկական ցեղասպանութեան մասին, սկսան լսարան հետախրութիւն ցոյց տալ այս նիւթին նկատմամբ: Անոնցմէ ոմանք խնդրեցին ու սացան Տաւրանի հրատարակած գործերուն մէկ ցանկը: Բայց ամենէն տալուիլ ղեկ Տաւրանի զեկուցը աւարեւելն ետ էր, լսարանի սօրէն որո՞ք. Տաւրանի հրատարակած յայտարարեց, որ այս արտախոսութիւնը ոչ միայն արժեւորու էր իր կառուցածով և բովանդակութեամբ, այլ և այն հանգամանակով, որ Տաւրան ցոյց տուաւ կազմակերպութեամբ իմացականութիւն մը, որ զեկուցը մը կը հոստ անանց որեւէ նշանակութեամբ: Շեշտելու համար իր հիացումը, որո՞ք. Տաւրանը ասելով. «Ես միայն մէկ դասնագէտ զիտեմ, որ այս իմաստով կրնա մըցիլ որո՞ք. Տաւրանի հետ» որո՞ք. Ռուսոնայիցը: Հիլլերը հեղինակն է դասականացուած այն կոթողային երկհասոր գործին, որ «The Destruction of European Jews» (Եվրոպական հրեաներու փճացումը) վերնագիրը կը կրէ:

Բացի իր դասախոսական զեկուցէն, որո՞ք. Տաւրան Աուսլիցի հրատարակներէն մեկուն վրայ, ուր դաստիարակ ժամանակ հրեաներով լեզուն զնացնել իրենց մարդկային և մահուան դասախոսութեան իլեակները կը բեռնաբարկին, հարցազրոյցի մը հրախրուեցաւ Europe-by-Satellite հեռուստատեսութեան սօրէններէն մեկուն կողմէ: Իր տալուութիւնները ամփոփել յետոյ Տաւրան իր խորագրաց փճը յայտնեց, որ առաջին աշխարհամարտի հայ զոհերու դարազային հետեւը բոլորովին անհետացած են թէ զոհերուն և թէ նախններուն դասախոսութեան գործածած տալուցի յայտնական գործիներու դարազային:

Աուսլիցի այցելությունը վերջացաւ կարճ սգահանդեսով մը յուճարմանին առջեւ, ուր Իսրայէլէն որո՞ք. Լորենս Վայնբաւուն որո՞ք. Տաւրանը խնդրեց, որ մոնը վառելով սգահանդեսը սկսի:

Լսարանի շահակցեցան երկու

ղակցութեամբ: Ներկայ էր նաև Թուրիոյ մարդկային իրաւունքներու կազմակերպութեան մէկ ներկայացուցիչը, որ ոչ միայն բոլոր միստերուն մասնակցեցաւ, այլ և անդարար նրբեր տաւ:

Լսարանի աւարտին մասնակց ուսանողները որո՞ք. Տաւրանի դասախոսութիւնը ընտրեցին իրեն ամենայնպէս ընտրուելու: Այս առիթը սեմինարի սօրէնութիւնը դասախոսուի հրախրեց Տաւրանը որ բարեհաճի կրկին մասնակցիլ զայլ սարի սեղի ունենալի սեմինարին:

Թեմիսի օգնութիւն Երեւանի ղեկական համայնքային

Լսարանային գիտաժողովը ինչպէս նշուեցաւ վերը, կազմակերպութեամբ էր Բրիտանիայի համայնքային կողմէ եւրոպական միութեան հովանաւորութեան սակ: Օգտուելով այս առիթէն, որո՞ք. Տաւրանը խնդրեց զեկուց գլխաւոր կազմակերպիչ որո՞ք. Ալէն Վերհագենի հետ, որովհետեւ Հայասանը դասուի իրեն նախադասուի (priorite) երկր եւրոպական միութեան ստանալու համար լայնածաւալ թեմիսի օգնութիւն: Այս միութիւնը ֆանի մը սարի առաջ 200 մլն դոլարի եւրոպական հիմնադրամ մը ստեղծած էր օգնելու համար նախկին սովետական հանրապետութիւններու վերականգնման գործին: Բրիտանիայի համայնքային, իրեն գլխաւոր կիրարկող այդ ծրագրին, անցնելով մեծ յարողութեամբ այդպիսի օգնութիւններ ընծայել է Բալթիկ և Ռումանիոյ հանրապետություններուն: Որո՞ք. Վերհագեն, որ անմարտ հրախրած էր որո՞ք. Տաւրանը այս գիտաժողովին, մեծ յոժարակամութեամբ իր դասախոսականութիւնը յայտնեց անմիջապէս գործի անցնելու իր Բրիտանիայի վերադարձին: Տաւրանի հետ նախնական խորհրդակցություններ յետոյ ան նոյնիսկ որոշանալու արտաին ցոյց տուաւ երեւանի համայնքային օգնելու համար, եթէ որոշ դայաններ լրացուին և բազմակողմանի խորհրդակցություններ երեւանի և եւրոպական հետ յարող կերպով իրենց լումին հասնին:

Իրեն նախկին ուսանող մաթեմատիկն էր համոզուած, որ 21րդ դարու գրեթէ բոլոր գիտական և ճարտարապետական նուաճումները դայանաւորում էր ղեկ ըլլան մաթեմատիկի և բնագիտութեան (ֆիզիկ) արձանագրելի նուաճումներով, որո՞ք. Տաւրանը առաջարկեց, որ երեւանի համայնքային ըլլալի օգնութեան համար այս ծիւղերուն նախադասություններ ստուի: Եթէ սա յարողի, այն անեն ուրիշ ծիւղեր նկատի ղեկ անուցին, ինչպէս ընկերային կամ ֆաղափակ գիտություններ: Բայց եթէ ամեն ինչ յարող ընթացաւ, երեւանի մաթեմատիկները ղեկ ստանան անենախոսուի համակարգիչներ (super computers), դասագիրքեր, Internet-ի նոր հանգոյցներ և եւրոպայ արտաական ուսանողներ դրկելու նիւթական օգնություն:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱՅՊՈՒՄՆԵՐ, Բրիտանի

Նիզագրային

1997 թ. դեկտեմբերի 4-11-ը Թեհրանում տեղի ունեցավ Իսլամական համաժողով կազմակերպության (OIC) 8-րդ գագաթնաժողովը, որի մասնակիցների քիվը շուրջ 6 հազար էր: Փոխարգործնախարարների, ԱԳ նախարարների միասեր ժողովում Իրանի ռազմադիվանդության համաժողովների կենտրոնում, իսկ բուն գագաթնաժողովը դրանից ինչ հեռու՝ Իրան-իսլամական ծառայողական կանոնով կառուցված հոյակերտ մի համալիրում, որի բացումը տեղի ու-

կողմը, այլ ոչ թե ԱՂԳ-ն: Այսուհանդերձ, այս հանգամանքը որոշ մեկնաբանների և դիտորդների շահարկումների առիթ սվեց, մինչդեռ իրականում Հայաստանի որևէ ներկայությունը, անուրի, կիկացներ մթնոլորտը, եւ, միանգամայն ի վնաս Դարաբադի կլիմայի, առավել հնչել կործանել խնդիրը, հետևաբար բացասաբար կարգեր ընդունված բանաձևի վրա: Բանաձևերը թեև անարդարացի և անընդունելի է, սակայն, միաժամանակ կարելի է համարել չարիքի նվազա-

մեղս է աշխատանքները սկսել OIC-ի աղագահ նախագահի՝ Իրանի նախագահ Մոհամեդ խաթեմիի բացման խոսով, սակայն դեկտեմբերի 7-ին դաշտնական արդյունքը հայտնեցին, որ Իրանի իսլամական հեղափոխության առաջնորդ այբաղախ համեմեհին համաձայնել է հանդես գալ բացման ծառայել: Իրանի առաջնորդի ելույթը գագաթնաժողովի բացման արարողության ժամանակ բաղկացած էր 4 մասերից. ա) նախաբան, բ) խլամ, գ) իսլամական ժողովուրդ (ա-

միսներ, անդամ բոլոր երկրների մասնակցությամբ ի վիճակի է լուծելու Բոսնիայի, Զաբեմի, Սոմալիի, Դարաբադի... խնդիրները: Սա, քերես Դարաբադի վերաբերյալ միակ անկարելի էր իրանական իշխանությունների կողմից գագաթնաժողովի ողջ ընթացում, անուրի, խոսելը դոմբաց միսերի մասին է: Այնուհետև ելույթ ունեցավ Իրանի նախագահ Մոհամեդ խաթեմին, որը նույնպես առաջնային գնահատելով իսլամական աշխարհի միասնությունը, ընդգծեց, որ ձեա-

դրան անդադարման Բանգլադեշ վարչապետ Եյի Զախիդե (որտեղ աշխական երկրների խմբի ներկայացուցիչ), ՄԱԿ-ի եւ OIC-ի գլխավոր (արտոգրաներ կոֆի Անանն ու Էզրոզին ալ Մալիկի) շնորհակալություններ ներկայացուցիչը: Հետևիք էր նաեւ այն հանգամանքը, որ Ասուդյան Արաբիայի բազմաթուանգ, փոխվարչապետ, ազգային զվարդիայի հրամանատար արխազն Արդույախ Իբն Արդույ Ազիզ Ալ Մուդի ելույթը եւս կրում էր ընդհուր բնույթ, ուստի էլ չմասնա-

ԹԵՂՄԱ

Իսլամական գագաթնաժողովը լուկ հավանություն սվեց «Իրխսոնյաների» լիսարոնյան որոշումներին

Նեցավ դեկտեմբերի 5-ին, Իրանի նախագահ Մոհամեդ խաթեմիի կողմից: Հանգիստ համալիրի միսերի դահլիճը, 54 մ սրամագծով եւ 30 մ բարձրությամբ, նախատեսված է 1500 հոգու համար, սակայն անհրաժեշտության դեղումն այնտեղ հանգիստ կենդանուկները 2000 մարդ:

OIC-ի 8-րդ գագաթնաժողովին ներկա էին շուրջ 700 լրագրողներ, որոնց աշխատանքի համար թե՛ ռազմադիվանդության կենտրոնում, եւ թե՛ Հանգիստում ստեղծվել էին իդեալական դրամաներ: Հայաստանից լրագրողի կարգավիճակով գագաթնաժողովին մասնակցում էին տղերիս հեղինակը եւ Հայաստանի ազգային ռազմադիվանդության մեկնաբան Աուսաննա Պողոսյանը:

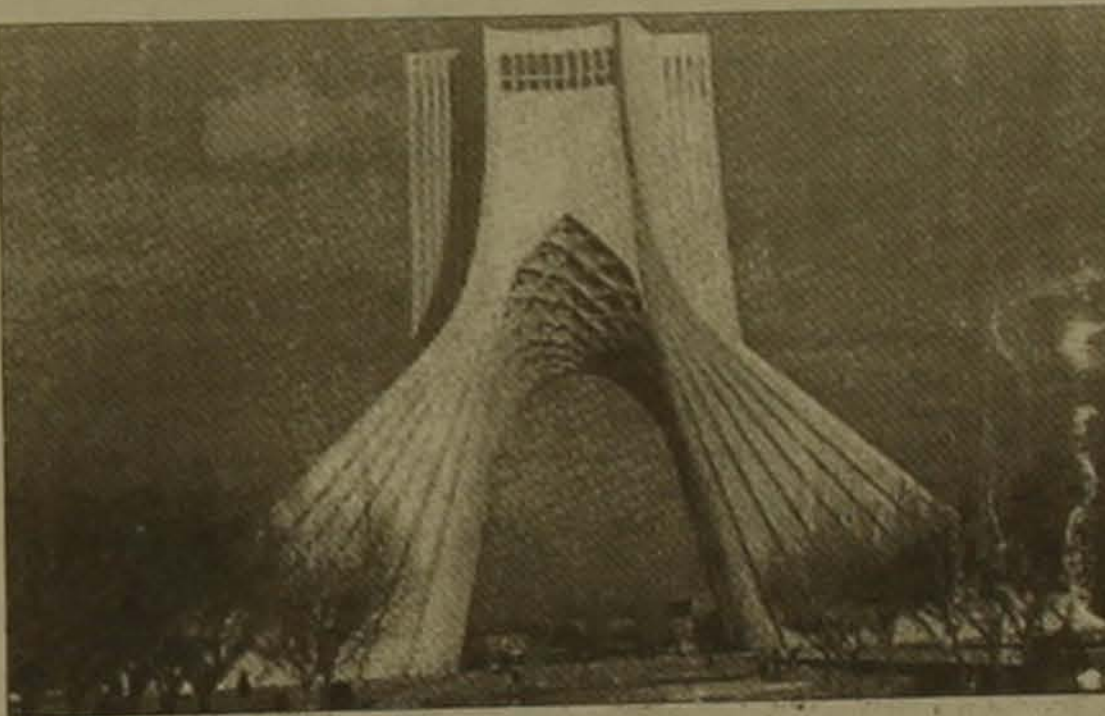
Թեհրանյան գագաթնաժողովը OIC-ի դասնության մեջ թերես առաջինն էր, որ իսլամական որևէ երկրի կողմից չէր քոկոսվել: Այստեղ ներկա էին 55 իսլամական երկրների դասնալիսկություններ ԱԳ նախարարների եւ առաջին դեմերի մակարդակով: Բացի այդ, դիտորդի կարգավիճակով մասնակցում էին միջազգային կազմակերպությունների, օրինակ, ՄԱԿ-ի եւ Միացած երկրների կազմակերպության ներկայացուցիչները: Ինչպես նաեւ ոչ իսլամական երկրների մասնակցական համայնքների դասնալիսկություններ, այդ թվում՝ Մորոկո (Ֆիլիստիններ), Կիորոսի եւ ԱՄՆ-ի համայնքների, որոնք նման խնդրանքով դիմել էին OIC-ին: Ինչպես մեր հարցումից դարգվեց, Ռուսաստանի մասնակցականների համայնքը երբեք OIC-ին մասնակցելու դիմում չի ներկայացրել: Հաճի առնելով, որ գագաթնաժողովի օրակարգում տեղ էր գտել նաեւ դարաբադյան հիմնահարցը, թերես հնարավոր էր, որ Իրանի հրավերի դեղումն դիտորդի կարգավիճակով ներկա լինելու նաեւ Հայաստանի ներկայացուցիչը, ինչը կնշանակեր, որ Հայաստանն է հակամարտության

գույնը, Կանգի լուկ հավանության է արժանացրել «Իրխսոնյաների» լիսարոնյան համաժողովի որոշումները, չնայած Ադրբեջանը եւ նրա համախոհ երկրները լուրջ քաներ էին գործադրում առավել խիստ բանաձևի հաստատան ուղղությամբ:

Թեև Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Հասան Հասանովը դեկտեմբերի 6-ին Խոնա գործակալությանը սված հարցազրույցում ընդգծել էր, որ Հայաստանի ազդեխան Ադրբեջանի դեմ գագաթնաժողովում նմանակող առաջնային հարցերից որևէ է լինի, այսուհանդերձ, գագաթնաժողովի օրակարգում զետեղված կոնֆլիկտային հարցերի թվում, ինչպիսիք էին դաղեստիյան, Հյուսիսային Իրանի, Աֆղանստանի, Զաբեմի, ինչպես նաեւ թուր-խրայեկական ռազմական դաղեստի հարցերը, դարաբադյան խնդիրը հիսասակվածների համեմատությամբ գրեթե աննկատ մնաց: Դարաբադյան հարցը, բացառությամբ 2-3 դեղերից, ընդհանրապես արժանազան չցավ իրանական մամուլում եւ զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցներում: առանձնակի ուշադրության չարժանացավ նաեւ OIC-ի ԱԳ նախարարների եւ դեկավարների ելույթներում

ՄԱ նախարարների միսերը բացեց OIC-ի նախագահությունը ստանձող Իրանի ԱԳ նախարար Էյամալ Խարազին, որն իր ելույթում, շեշտ դնելով իսլամական երկրների միջեւ տարբեր առաջնությունը համագործակցության ընդլայնման եւ իսլամական հարցերի միասնության անհրաժեշտության վրա, խիստ կարեւորեց OIC-ի եւ ընդհանրապես իսլամական աշխարհի դեղ ձեռնարկող աշխարհակարգում: Նա խոսելով իսլամական աշխարհում առկա հակամարտությունների եւ խնդիրների շուրջ, չի-ժառանգեց դարաբադյան հիմնահարցը:

Թեև գագաթնաժողովն ի դասնոն

խարհի բոլոր մահմեդականները, ոչ իսլամական համաժողով կազմակերպությունը եւ նրա հեղանկարները: Իրանի առաջնորդը կարեւորեց իսլամական արժանապատվությունն ու միասնությունը նշելով, որ նման հասկացություններ անհրաժեշտ են համաշխարհային մեղի ուժերին, մասնավորապես ԱՄՆ-ին դիմակայելու ատուով Կանգի միսերներին շատ քոկոսողականը եւ իսլամական աշխարհի դասնակում Առաջնորդը բվարելով իսլամական աշխարհի լուծում դաղեստի խնդիրները, մասնաշեղ նաեւ կոկկայան սարածայնություններ ընդհանրապես: Այբաղախ համեմեհին OIC-ի աղագայի հզորացման անդուրյամբ արժեւորեց գագաթնաժողովի որոշումների իրականացումը իսլամական ընդհանուր շուրջային, միջիսլամական դասակարգության աշխարհի եւ խորհրդարանի ստեղծումը, ինչպես նաեւ իսլամական 55 երկրների ՄԱԿ-ի անվանազրության խորհրդում վեցոյի իրավունքով մեկ մեզական տեղ իրականացելու հարցը: Նա նեց, որ OIC-ը ստեղծելով հասուկ կո-

կողմից աշխարհակարգի հիմունքը կարծեւ Բազմակարծությունը, ինչը եւ կրացատի աշխարհում որևէ ուժի գերակայություն: այլոց նկատմամբ: Նա միաժամանակ անհրաժեշտ համարեց տարբեր կրոնների, մեակույթների եւ խաղաղությունների երկխոսությունը նշելով, որ դրանց միջեւ առկա սարածայնությունները չորեք է մասնակցական հասկացությունները նախագահին իսլամական աշխարհին կող առեց արեւմտյան խաղաղությունից վերցնել այն, ինչ որական է եւ անհրաժեշտ իսլամական խաղաղությունը բազմաթուանգ համար: Նախագահ խաթեմին իր ելույթում շեշտեց, որ հարկավոր է արդարացի լինել ոչ միայն մահմեդականների, այլեւ բոլորի նկատմամբ: կարեւորելով ազգերի ինտեղուստան իրավունքը: Իրանի, OIC-ի նախագահ Մոհամեդ խաթեմին գագաթնաժողովի բացման եւ փակման արարողություններին արտասանած իր ելույթներում, խոսելով իսլամական աշխարհի կոնֆլիկտային հարցերի շուրջ, դարաբադյան հարցին շանդարարմավ: Սակայն

ժողովը որևէ առանձին հարց, չնայած էր Ռիադը դարաբադյան հիմնահարցը գագաթնաժողովի օրակարգ մեցնելու անդուրյամբ զգալի դեր է ունեցել:

Գագաթնաժողովի անմիջապես հետ կազմակերպվեց ավելի քան 120 լրագրողների այց Իրանի դասնական հուսարձաններով հարուստ Մոհամալ Կազալ եւ Պարսից ծոցի էմամ Խոմենեի նավահանգիստ, որտեղ զեցնվում են Իրանի ծանր արդյունաբերության երկու հսկաները՝ Մորաբեի ղոդղաշի (Մոհամալի արվարձանում) եւ Մաւարի նավափնիական արդյունաբերական համալիրները: Մաւարում մամուլի աուլիս սվեց Իրանի նավաբարդյունաբերության փոխնախարար Մոհամեդ Ռեզա Նեմաթաղե: Դեկտեմբերի 14-ին Թեհրանում մասնակցեցին Իրանի նախագահի մամուլի աուլիսին, իսկ դեկտեմբերի 15-ին Իսլամական երկրների կանանց մարզական համեմատության խորհրդի (ICWSSC) նախագահ, Իրանի օլիմպիական ազգային կոմիտեի փոխնախագահ, Իրանի խորհրդարանի խաղաղական հարցերի հանձնաժողովի անդամ Երանի նախկին նախագահ Հազեմի Ռաֆաանը ղուսեր Հաբեբ Հաբեմիի աուլիսին ուղևորվեց: Իր OIC-ի գագաթնաժողովի եւ Իսլամական երկրների կանանց երկուրդ տղորային խաղերի անցկացման կաղակցությամբ: Ի դեղ, Հաբեբ Հաբեմիին ուղղված իմ երկու հարցերից մեկը վերաբերում էր Հայաստան այնցելուուն, որն միանգամայն որական արժանազան եղավ, որ հրավիրվելու դեղումն հաճույթով կայեց ի Հայաստան: Բացի այդ, հարջղվեց նաեւ մի երկու հարցով դիմելու Իրանի մեակույթի եւ իսլամական առաջնորդության նախարար, կառավարության խոսակ Արաղախ Աոհաբեբանին, որոնց կանդաղաղանան առաջիկայում:

ԷՍՏԱ ԹԵԳՐԱՆ, ԱՄՆ

Մրաժայր բարձր կրունկների վերադարձը

Իրանիսիայում կանանց նորածնության վերջին ցուցադրումների ընթացում զերիոխում են մրաժայր բարձր կրունկով կոչկները: Եթե վերջին տարիներին սովորական երեույթ էին դարձել անփույթ հագնված, հին մարզակոչկներ կրող աղջիկները, աղա այժմ նորածնության հանդեսներին էջերին եւ փողոցներում ավելի հասանելի կարելի է տեսնել բարձր կրունկ կոչկներով «նրբագեղ եւ հրաղուրիչ» կանանց, նուս է «Էփուրես» շաբաթահանդեսի թղթակից Անիլ Լիսը: Եթե ճիշտ է այն տեսակետը, թե «կոչկիկ ներքանի միջոցով մեմ առաջին Եվրոսն են ունենում իրակա նություն հե», աղա բարձր կրունկ կոչկ կրող կինը սկսում է վերելից նայել կեղոությանը, առօրյա մանր հոգսերին եւ որոշ իմաստով նաեւ ճղամարդկանց, ավելացնում է նա:

Բարձր ու նեղ կրունկները, ինչպես դարձրում է, միայն ողնմամուների մեմաւոնրից չեն: Այսպես, Փարիզի կենտրոնում զեցնվող «Պրենսան» խոսուր հանրախանութն այս տարվա նորածնության օրենսդրության մեկի Ռոդոլֆ Մեմյուրիի ներկայացրած 10 սանիմեթրանոց կրունկով կոչկը: Դրա ամբողջ դասարան տղամեց ընդունելը մի Կանի օրում: Իսկ փարիզյան հայտնի խանութներից մեկ ուրիշը՝ «Գուլչին», իր հանախորդուկի-

ներին շարքերով տղասեցնում է, մինչեւ որ Իսաիայում ձեմ բերի բաղձայի մեթաղազարդ կոչկների հերթական խմբախանակը:

Մրաժայր բարձր կրունկները նորածնության հարթակների վրա կրկին հայտնվեցին այս տարվա զարմանք: Դրանք օրջանառության մեջ դրեց վերոհիշյալ «Գուլչին», որն իր հազուսի մնուրները ցուցադրելու մանկենտուիներին հազցնում էր 12 սանիմեթրանոց մեթաղա կրունկներով կոչկներ: Այդ բարձր կրունկներն իսալերեն կոչվում են «սիլեբսո», այսինքն «դաւունիկ»:

Իսկ առիասարակ նեղ ու բարձր կրունկի դասնությունն սկսվում է 1953 թ. եւ կարողված է հայտնի դրձակ Մալվասոն Ֆեռագամոյի անվան հե: Այդ կրունկը միանգամայն

Սուղերմարկեց նյութազրգիծներն եւ զայրազկոսներն համար

հաջողություն չունեցավ: Երկար ժամանակ այն դասնասվում էր փափուկ փայտից եւ արագորեն կոսրվում էր, զանազան վնասվածներն ու խեղումներ դասնառելով դժուր հիմերին: Պասնառած առաղանքների դասնառով այն հաճախ համեմատում էին միջնադարյան ինկվիզիցիայի դասնասարերին հե: 1950-ական թթ. վերջերին իսլալացի կոչկագործները միսի հղացան ոսնամանը հեներ մեթաղա բարձր կրունկի վրա, որը դասնվում էր կապով կամ գործվածով: Դրա օնորհիվ կրունկն ամրացավ, բայց միաժամանակ վնասվավոր դարձավ հասակի եւ քրե գորգերի համար, Կանգի հիմնավորապես վնասում էր դրան: Շուտով հասարակական վարերում եւ վերալի դալանական քանգարանում մրաժայր կրունկներն արգելվեցին: Բայց միայն նորածնության փոփոխությունը դաղեստի սիլիցի մի կողմ դնել իրենց նեղ կրունկ կոչկները եւ դրանք փոխարինել «դլաֆորմներով» կամ այլ ոսնամաններով: 1980-ական թթ. գործարար կամայի միաժամանակ «դաւունիկավոր» բարձր կրունկ կոչկներ էին կրում, «դաւունիկով» ասես ի չի դարձնելով սեղի տարբերությունը:

Նորածնության որոշ օրենսդրերն ի կարծիքով, կոչկի բարձր կրունկը իզական սեղի յուրօրինակ խորհրդանիշ է: «Դաւունիկի» մոլի ջասագով Ռոդոլֆ Մեմյուրիեն անչափ զոի բարձր կրունկների վերադարձը նա մասնավորապես հետեյալ դասնություններն է անում «Էփուրես» հանդեսի էջերում: «Կոչկիկ նու մնուրը երկարացնում է կնոջ սուրմը: Նրա ուրվագիծը դաղեստում է ավելի նրբագեղ, կայկվածը ավելի օնորում: Կոչկների իմ հավախոն կերեցիս մսովի դասնակարգել եմ ինչ-որ գեր կին, ոչ ոչ դասնակարգելու համար ճղամարդու կարիքն այլեւս չունի: Նա ոսի սակ զեմ ունի, թեւ դարձյալ ձգում է հրաղուրել»:

Շաւերը համոզված են, թե «դաւունիկը» ցանկահարույց է դարձնում այն կրողին, «ճակասագրական» կնոջ կերպար ստեղծում: Սուսն են, թե նորածնությունը դարբերար կրկնվում է Այնուամենայնիվ առեղծված է մնում, թե նորածնության օրենսդրերն Զիսիսան Լաւրուսն, Էրվե Լեմեն, Ռոդոլֆ Մեմյուրիեն, «Սոլորմալսը», «Գուլչին», «Պրենսանը» եւ մյուսները ինչու են այս տարի բոլորը միաժամանակ որոշեցին վերածնել մրաժայր բարձր կրունկ կոչկները: Ի՞նչ է սա դասնականությունը, թե՛ ներին զաղեսի համամայնություն

Սուղերմարկեց նյութազրգիծներն եւ զայրազկոսներն համար

Հաճախ է դասնում է, որ զայրացած են լինում եւ սվալ դաղեստի ուղում որևէ մեկի հեթ Եվրի կրող վաճառողի կամ զանաղաղի, ուստի շաճուրյամբ եւ զնում, օրինակ, խանութ: Roboshop Super 24 նոր սուղերմարկեցում, որը վերցնում է քաղվել Տոկոյոյում, տղասարկող անմակազմից ոչ ոք չես հանելու: Գնորը, չմանաբեմված զանաղողով կամ սայլակով, ազատ օրը է արդարաներով լի վաճառասաններին կողով, առանց Եսաղելու թղթերով անհրաժեշտ: Այստեղ առաջնակող յուրախանուր փաթեթի հեթ տրվում է նաեւ հասուկ կողով կոչկներով անհրաժեշտ քվով կոչկեր, այցելում մոսնում է դրամարդկով սոմասին, համակարգի մեջ է մեցնում աղաղաների դալանանունը նեաներով Կաւերը, վճարում եւ... դյուրաւարձ օրոքսը մինչեւ դոսն է հասցնում զնումներով լի փաթեթ: հանուրը Տոկոյոյի բնակիչներին դուր է եկել, եւ նրա տերին անսական 30 տոկոս Եսաղել է աղաղողում, գում է «Նյուդոլիք»:

ՏՊԿՈ

Պ. Բ.

Պ. Բ.

Բռնցքամարտի համաժողով

Համառոտեցական ստորվարչության միստերի դահլիճում տեղի ունեցավ Հայաստանի բռնցքամարտի ֆեդերացիայի հավաքական ընթացակարգի 2-րդ կոնֆերանսը:

Բացելով կոնֆերանսը, նախագահողը Գրիգորյանի, երիտասարդության հարցերի և ստորի փոխնախարար Իսխան Չախալյանը, իր գոհունակությունը հայտնեց մասնակիցների մեծ անակի կադրակցությանը և աղա ներկայացրեց օրակարգը:

Բռնցքամարտի համառոտեցական ֆեդերացիայի նախագահության հավաքականում քննարկվեցին համառոտեցական կազմակերպության առաջին փոխնախագահ, Հայաստանի վեներաբլեզման հարցերի խորհրդի նախագահ Հայկ Դարբասյանը, որը հանգամանալի ներկայացրեց հավաքականի ժամանակացույցը և իրականացված աշխատանքները, ձեռնարկները և բացթողումները:

Մյուս լավագույն ժամանակներն էլ առիթով հայկական բռնցքամարտ, բայց համաձայն չեն, որ հենակետային այս ծելը այնքան ներդրում է մեր ազգային խառնվածիին, վաս լիճանկում է, փաստեց բանաստեղծ, իրավաբան և նկատարի Գրիգորյանը, որ ժամանակավոր տեղափոխության հիմնադրամատչելի կարգավորումները, միևնույն կերպով սերնդափոխությունը է: Բռնցքամարտը ղեկավարում է Կարեն Գրիգորյանը, որը միևնույն կերպով սերնդափոխությունը է: Բռնցքամարտը ղեկավարում է Կարեն Գրիգորյանը, որը միևնույն կերպով սերնդափոխությունը է:

Չեկուցման օրը ծավալված մտերի փոխանակությունում հիմնական ժողովը որպեսզի հիմնախնդիրները, ցավոք հարցերի վրա: Այն հավաքականը, որ ուղղակի դարձավ որ հայկական բռնցքամարտը հավաքականը ներկայացրեց Սիդնեյի 2000 թվականի օլիմպիական խաղերում:

Համառոտեցական վասակավոր մարզի Արմեն Անտոնյանը հավաքականների ուսուցողությունը հրավիրեց մարզիկների և մարզիչների սոցիալական ծանր տայմաների վրա, նշելով, որ սրվող վարձավճարները հեռու են բավարար լինելուց: Հայտնի մասնագետ բարձրացրեց նաև դաստիարակության խառնուսուգաճանցում մեր մարզիկների ոչ բավարարանակի հարցը, ինչը նույնպես ֆինանսական դաստիարակում է:

Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ղեկավար, ակադեմիկոս Ռոբերտ Գալստյանը

ընդհանրադարձակ կազմե ձեռնոցի մեր վարձեցների ուսման հիմնախնդիրներին մասնակցելով ռեկոնստրուկցիոնալ կարգավորված փոխհարաբերությունները:

Համառոտեցական վասակավոր մարզիչ Վազգեն Բաղդասյանը նույնպես կարեւորեց առաջատարների նյութական խրախուսման հարցը, որը իրականացված ճանապարհին դարձրեց զանազան մասնագիտացված մարզական ծեսերի ստեղծումը որոշեց զարգացման ճեմարիտ ուղի: Այս առումով խիստ ուսուցողական է Մեխակ Ղազարյանի, Իսրայել Գալստյանի և իր անձնական օրինակը, որով սեփական մարզադասեր են հիմնել Գյումրիում, Երևանում ու Վանաձորում: Մեխակ Ղազարյանը, որոշեց աշխատանքների արդյունավետ ընթացի խոչընդոտ, նեցեց մարզածելի տեղական ֆեդերացիայի չզոյությունը Գյումրիում:

Մեր ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ալիկ Սարգսյանի կարծիքով, զարգացման միտում կա: Ուղղակի ղեկավարում է համախմբել բոլոր ուժերը նախադասությունը սալով մարզումային ժամանակակից մեթոդներին և տեղական նշանակության բազմաձևակ մրցումներին որոշեց միջազգային ռիսկ կազմադրամատչելի ուղիս ճանապարհ:

Սոցիալական հիմնախնդիրներն էլն ֆեդերացիայի փոխնախագահ Դերենիկ Գաբրիելյանի ուսուցողության կենտրոնում, որը փոխնախարար Իսխան Չախալյանի բարեփոխումների «թունի» վերջում լույս տեսավ: Աշխարհի չեմպիոն Եսան Մուսկյանը անթույլատրելի համարեց մեր մարզական գերասելությունների անսարքությունը դարձաբողի հայրենասեր երիտասարդի հավաքականի հնարակ Միխայիլ Վանեսյանի նկատմամբ, որի լիարժեք մարզումներին խոչընդոտում են կենցաղային հոգսերը:

Ստորվարչության ղեկավար մարզիչ Լեւոն Դովհանիսյանը, գլխավոր նշանակեցը համարելով Սիդնեյ-2000-ը, նպատակային համարեց հերթափոխը ուսուցողական կենտրոնում ղեկավարել: Դովհանիսյանը հանդես եկավ նաև հավանության արժանացած երկու առաջարկներով անցկացնել կրստեր սահմանի դաստիարակության կանաչագույնի հիմնադրամատչելի հուսամրցաբար ավանդական միջազգային հեռանկարով: Հայկական բռնցքամարտի նախադասը ամենից օտ է արժանի դրամ:

«Դիմադրի» առաջին փոխնախագահ Հայկ Բաղդասյանը լավ գնահատականի արժանացրեց ֆեդերացիայի գործունեությունը հավաքականի օրջանում: Փոխնախարար Իսխան Չախալյանը, ոչ առանց հոյառության, հայտարարեց «Բռնցքամարտի համառոտեցական ֆեդերացիայի հեռ արդյունավետ համագործակցությունը ղեկավարում-հասարակական կազմակերպություն փոխհարաբերությունների դասական օրինակ է, և այս առումով հիշյալ կազմակերպությունը եզակի բացառություն է կազմում»:

Մրցաբացման 98-ի տեղական ու միջազգային մրցումների, ներհանրառային արժանատի ուսումնամարզական հավաքների անբողջ ֆինանսավորումը նախարարությունը վերցրել է իր վրա աղախույնով հավաքականի մեծական մարզաբաշարով և մարզագույնով: Մինչև 20 հազար չլամ կարծրանա նաև մարզական կազմի միջին աշխատավարձը, իսկ ընդհանրապես 50 միլիոն դրամ է նախատեսված գալի սարվա մեր մարզական հերոսների խրախուսման ֆոնդի համար:

1994-97 թթ. ֆեդերացիայի գործունեությունը առաջարկվեց գնահատել բավարար, ինչն էլ ընդունվեց ծայրերի բացահայտ գերակառույթամբ:

Գործնական մթնոլորտում անցավ «կանոնադրությունում մասնակի փոփոխությունների մասին» օրակարգի 2-րդ հարցի լննարկումը Կոնֆերանսը միաձայն բռնցքամարտի համառոտեցական ֆեդերացիայի նախագահ ընթաց ներին գործերի և ազգային անվանությունների փոխնախարար Հայկ Դարբասյանին:

Շնորհակալություն հայտնելով վասառության համար, խոսուսումների մեջ ժլատ նորնսիր նախագահն իր դաստիարակությունը հայտնեց այսուհետեւ եւս ծայրերի հայկական բռնցքամարտին և, մարզածելի Կախերին հեռանուս, հնարավորությունների առավելագույնը դրսևուրելու ավանդույթների վերականգնման նիխարան գործում: Նույն բովանդակությունն ուներ նաև ֆեդերացիայի առաջին փոխնախագահ ընթաց, ՍիԲԱ-ի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանի եզրափակիչ խոսքը, որը նաև շնորհակալական իր խոսքն ուղղեց կոնֆերանսի մասնակիցներին արդյունավետ աշխատանքի և բռնցքամարտի հիմնադրամատչելի փոխնախարար Գրիգորյանին:

«ՍՊՈՐՏ» ՄՍ

Աշխարհի առաջնությունում մնաց վեց գրումայսեր

Գրոնինգենում շարունակվող աշխարհի շախմատի առաջնությունում գնալով նվազում է մասնակիցների թիվը: Այժմ արդեն միայն վեց գրումայսերներ են դաստիարակում ԶԻԳԵ-ի գծով աշխարհի չեմպիոն Անասուի Կարոլվին ձեռնոց նեցելու հնարավորություններ:

Չորրորդ փուլի լրացուցիչ հանդիպումներում Գելֆանդը հաղթեց Տկաչեին, Կրասնելովը Ազմայիարազիլուն, Դրեյերը՝ Չվյակինգեին, Շուրը՝ Բեյլավսկուն, Ադամսը՝ Սվիդերին:

Հինգերորդ փուլի չորս մրցակցերից միայն երկուսն ավարտեցին հիմնական ժամանակում: Շուրը 2-0 հաշվով վստահ հաղթանակ սարավ Կրասնելովի նկատմամբ, Անասուը եւս համոզիչ խաղով դաստիարակ մանցեց Շիուլին (1,5-0,5): Մյուս երկուսն անմարտ եղան (Գելֆանդ-Դրեյեր և Ադամս-Վան Վելի) գրանցվեցին երկուակալ՝ ոչ-ոքիներ, և մայրաքաղաքում էլ ոչ-ոքիներ: Կրասնելովը և Անասուը մնացին միայնակ: Գ. Ս.

Նազանույի ռեկորդները

Չմեռային 18-րդ օլիմպիական խաղերը, որոնք 1998 թ. փետրվարի 7-22-ը կանցկացվեն ճապոնիայի Նագանո քաղաքում, արդեն ռեկորդներ են գրանցել:

Օլիմպիադային կմասնակցեն 68 երկրների մարզիկներ (նախորդ Լիլեհամերի խաղերին էր դասակարգվում ռեկորդը՝ 67 երկիր): Չմեռային օլիմպիադայում առաջին անգամ հանդես կգան Մոլդովայի և Բենիայի ներկայացուցիչները: Մոլդովյան Նագանոյում կներկայացնեն երկու քիաթուխներ, իսկ Բենիան երկու դահուկորդներ: Աֆրիկյան այս երկիրը աշխարհի հայտնի և ամառային մրցումներում ունեցած հաջողությունները: Հասկալից են արդյունքների են Լասե Բենիայի վազորդները: Նագանոյի մեկնարկներին նախադասավոր Ֆիլիպ Բոթը և Զեների Բիսոլը եւս նախկին վս զորդներ են: Հայաստանում է, որ ռեկորդային կլինի Մոխսակ օլիմպիադային մասնակցող մարզիկների թիվը՝ 2595:

Ամենաշատ մասնակցող դասվարակությունը կունենան կոմսոմոլ ԱՄՆ-ը՝ 207 մարզիկ, այնուհետև ճապոնիան՝ 166, Էվեդիան՝ 163 հոգի:

Մրազավազ չմուլներ՝ Հոլանդիայից

Մարզակուրի կրունկի սակից առանձնազոր հեռարանը արագակալ խոսան չէ, այլ չեկվազի մեջ իսկական հեղափոխություն: «Ալիկ-սեյթները» («առանձնազոր կրունկով» չմուլներ) ստեղծվել են այս արի Դոլանդիայում և դրանց օգնությամբ գրեթե ամեն օր համաշխարհային նոր ռեկորդ է սահմանվում: Մասնագետները ղեկավար են, որ «սլիկներ» կիրառումը թույլ է տալիս երկարացնել հրումը և չեկվորին 10 անգամ չափով առավելություն է տալիս այն մարզիկների նկատմամբ, ովքեր վազում են սովորական չմուլներով: Նագանոյի օլիմպիադայի նախօրեին աշխարհի լավագույն չեկվորները գլուխները կորցրած փորձում են յուրացնել «սլիկներ» որոնց գիտն հասել է մինչև 2 հազար դոլարի մեկ գույգի համար, գրում է «Նյուզիֆր»:

Չեխերի հաղթանակով

Լուծնիկի մարզադաշտում անցկացվեց մոսկովյան 30-րդ միջազգային մրցաբար, որին մասնակցում էին Ռուսաստանի, Չեխիայի, Էվեդիայի և Զինվանդիայի հավաքականները: Մակայն, եթե նախկինում մայրաքաղաքում էր «Իզվեստիա» թերթի գավաթի համար, ապա այժմ մրցանակը (և մրցաբարը) փոխել է անվանումը, այժմ անվանվում է «Բալթիկայի գավաթ»՝ գրեթե գործարանի անունով: Բացի այդ, մոսկովյան մրցաբարը հոկեյի եվրասուր չորս մրցակցերից երրորդն էր:

Հիշեցնենք, որ երկու փուլից հետո առջևում էին Չեխիայի հոկեյիստները: Ռուսները, որոնց հավաքականը ընթացում էր վերջին չորրորդ տեղում, հույս ունեին Մոսկովյան զգալիորեն բարելավել իրենց գործերը: Սկզբում կարծեթ քե ամեն ինչ բարեհաջող էր, առաջին խաղում ոչ-ոքի (0-0) խաղալով Էվեդիայի հետ, իսկ աղա 2-1 հաշվով հաղթելով ֆիններին, Ռուսաստանի թիմը երրորդ տեղում հանդիմեց Չեխիայի հավաքականի հետ, որը նախորդ երկու խաղերը ոչ-ոքի էր

ավարտել: Խաղն ավարտվեց չեխերի հաղթանակով 7-1 հաշվով: Նման շախախիչ հաշվով Ռուսաստանի (և Խորհրդային Միության) հավաքականը դաստիարակվել էր կրել:

Table with 6 columns: Team, W, D, L, Goals For, Goals Against. Rows include Չեխիա, Ռուսաստան, Զինվանդիա, Էվեդիա.

Մրցաբարի հաղթողի կոչման համար մրցեցին Չեխիայի և Ռուսաստանի, երրորդ տեղի համար՝ Զինվանդիայի և Էվեդիայի հավաքականները: Վճռական խաղում եւս չեխերը առավելության հասան (1-0) և նվաճեցին գլխավոր մրցանակն ու 70 հազար դոլար: Երկրորդ մրցանակալի Ռուսաստանի թիմը դարձեաւրվեց 40 հազար դոլարով: Հաղթելով մրցակիցներին 2-1 հաշվով՝ երրորդ մրցանակը եւ 25 հազար դոլար տոն սարան Էվեդիայի հոկեյիստները:

Անգլիական հեռուստաը Նագանոյի Վազորդներում է: Նյու Յորկի «Նյու Յորկ Գառնեթ» օրաթում անցկացված մրցաբարի 4-րդ րոտում Նագանոյից հաղթեց Էվեդիային և Ռուսաստանը աշխարհի չեմպիոնի կոչումը

ԾՃՀ-ում ծանրամարտը փայլուն աղազա ունի

Բռնցքամարտիկների շնորհիվ Չինաստանը 2000 թ. Սիդնեյի օլիմպիադայում կարող է նվաճել մեկ սասնակ ոսկե մեդալ: Մրդեն այժմ այս կանխատեսումն են անում մարզական մեկնարկները: Իրոք, ծանրամարտի բնագավառում ԱՄՆ-ը փաստորեն գոյություն չունի: Արեւելաեվրոպական երկրները դեռ չեն գտել իրենց բժշկական դաստիարակության այլընտրանք, իսկ Արեւմտյան եվրոպան բավարար թվով դաստիարակության ծանրամարտիկներ չունի վնասվածք ստացածներին նորերով փոխարինելու համար:

Պե՛տ է նաև խոսուկանել, որ Ալանսայի օլիմպիադայում այլի ընկած ուրու երկրների թիմեր արհեստականորեն կազմված էին խոսու գումարների դիմաց ֆաղափարությունը փոխած տարածիչները կամ էլ կասկածելի ներգաղթյալները: Վերջիններս ավելի օտար ղեկավարվում են դրամասենյուրյալմբ, րան ֆաղափարական համոզումներով: Մինչդեռ Չինաստանում ծանրամարտը անաղմուկ բարգավաճում է: 1990 թ. Պեկինում անցկացված Ա-

սիական խաղերի ժամանակ չին ծանրամարտիկներն աղաջուցեցին, որ կարող են դառնալ ոսկե մեդալների համար: ԾՃՀ իսխանությունները, հասկանալով ստորի դերը միջազգային կյանքում, նույնիսկ իրենց երկրի թեկնածությունն էին առաջարկել 2000 թ. օլիմպիադայի կազմակերպման համար: 1995 թ. Կանոնում անցկացված աշխարհի թիմային առաջնությունում ավարտվեց ԾՃՀ-ի հաղթանակով: Այս սարվա ղեկներերի 6-14-ը Թաիլանդում կայացած աշխարհի առաջնությունում եւս չին մարզիկներն ու մարզուկները հաջողության հասան («Ազգը» արդեն գրել է այդ մասին): Եթե է, 1996 թ. Ալանսայի օլիմպիադայում չինացիները չկարողացան կրկնել նախորդ սարվա հաջողությունը, բայց նրանց դեռ բավական ժամանակ ունեն 2000 թ. օլիմպիադային լավ նախադասարանվելու համար: Մինչ այդ ԾՃՀ-ն իրո կարող է դառնալ ծանրամարտի երկիր, այս առումով գրում է «Էկոլո» օրաթերը: Օլիմպիադայի ծրագրում կին ծանր-

մարտիկների ընդգրկումը էլ ավելի թեժ կղարձնի դառնալ: Ընդհանուր առմամբ չին մարզիկներն ու մարզուկները կարող են Սիդնեյի օլիմպիադայում նվաճել մեծ թվով մեդալներ: Մրցակցությունը ԾՃՀ-ում անբեւալայելորեն ուժեղ է: Երկրի յուրաքանչյուր նահանգում կան մարզումների ճամբարներ, որտեղ բացահայտվում են լավագույն ծանրամարտիկները: Լրան ստավորում են անցնում, աղա մասնակցում երկրի առաջնություններին: Դրանց արդյունքների հիման վրա էլ ընթրվում են հավաքականի մասնակիցները: Այսուհետ, 1996 թ. երկրի չեմպիոնները մասնակցում էին օրերս անցկացված աշխարհի առաջնությանը, իսկ Ալանսայի օլիմպիական չեմպիոնները մրցադաշտը դուրս կգան եկող սարի, իհարկե մեծական կանոնավոր մարզումներից հետո: Ի դեպ, չին մարզուկների ազգային ռեկորդները երբեմն աշխարհի ռեկորդները գերազանցում են 20 կիլոգրամով:

Պատասխան ԳՆՏՐԱՆ ԵՐԵՎԱՆԵ

ՕՂԿԱԿԵՏԵՄԻԿ

ՈՒՍԱՍՍԱՆ

Ո՞ւմ եւ ինչո՞ւ են վարկեր սրամադրում ֆինանսական հսկաները

Ուսասանի նախագահ Քոչիս ելոյնի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Ալեքսանդր Լիվիցոց արարք օրը բառացիորեն ռուսերի լայնաբերան արարքը քողարկ մի հայտարարություն արեց: Ըստ նրա, Միջազգային արժուրային հիմնադրամը եւ Համաշխարհային բանկը ամենայն ճանաչման արժուրային սեյրակ են Ուսասանի վերին ոլորտներում չափազանց փոքր բովանդակում հայտնի մանրամասներին, ավելին, նրանց ուղղակի ցուցումներով են բարձրում քե՛ Ուսասանի կառավարությունը, քե՛ Պե՛սական դու՛ման, քե՛ Նույնիսկ նախագահ Քոչիս ելոյնը:

Կրակին յուր լցնելով, OPT հեռուստատեսության հայտնի մեկնարան Անթոնյանի հորեկն Նույն օրը հեռուստատեսության ցուցադրեց ՄԱԳ-ի նախագահ Միշել Կամիլյոյի «համեմատարական նախագիտ» Ուսասանի կառավարությանը (տեսե՛ն եւ անգլերեն տարբերակներով), ուր Կամիլյոյն վարչապետ Չեռնոմիրիին ուղղակիորեն աշխատանքային գրաֆիկ է «հուշել», երբ եւ ինչ նիստ անել, Պե՛սական ու՛մայի հնարկմանը երբ եւ ինչո՞ւսի՞ օրհնաթի ներկայացնել եւ այլն եւ այլն:

Կորեկն ուր հայտնի է Ուսասանի ռուսացի փոխվարչապետ Անաստասի Նուրբայի նկատմամբ անբավուց բեկումնանով, զարգացում էր այն տեսակետը, քե՛ Ուսասանի կառավարությունը նստած է միջազգային ֆինանսական հսկաների «լրեսեր» եւ դա ոչ այլ ո՛վ է, քե՛ն ոչ Նույն Անաստասի Չուրբայը:

Կորեկն յուր քողարկում «լրեսերացությունը» այդպես հուզումների ափը չէր տա եւ հավաստի չէր հնչի, քե՛ն Միշել Կամիլյոյի «համեմատարական նախագիտ» լուսանկարները բառացիորեն լուր կե՛տելով եւ ամենայն ճշգրտության կատարված չլինելով: Այս ամենը չափազանց վարկաբեկի լուսնի սակ է Ալեքսանդր Լիվիցոցի քողարկումը ուր «Ուսասանի» ներառյալ վարչապետ Չեռնոմիրիին ու նախագահ ելոյնը իրեն Միջազգային արժուրային հիմ-

նադրամի կամակասարների: Անկեղծորեն, չափազանց խղճալի տեսարան էր, երբ հեռուստամեկնարանն իր երկրի հարգանքներին (եւ ոչ միայն նրանց) ա՛նտարկելի աղաչույցներ ներկայացրեց, ուր բոլոր այն «բարեփոխումները», որոնք, իբր, առաջ էր սանում «երիտասարդ բարեփոխումներից» առնվազն մեկը, ամենին էլ ամենը նրա նախածնունդները չեն եւ ոչ էլ նրա «մեկի արգասիքը»:

Երկրի հարգանքները վարկին հասցված այս ծանուցույն հարվածը Ուսասանի հարգանքների համար, անտես, ցնցակաթվածի աղբյուր է, նրանց ազգային արժանատյանության զգացումի գավազին խոցում: Ուսի լուսնահավան չէր, ուր հարող օրն իսկ OPT-ի մրցակից PTP հեռուստատեսությունը կիրակնօրյա «Ձեր կալո» («Յայելի») հաղորդաբար մեկնամյա քողարկման առյուծի բաժինը նվիրեց այս սկանդալային լուսնահավան լուսնահավան հասարակական լուսնահավանի առաջ հարվածի տակ: Գուրու քե՛տել էր միայն լուսնահավան Անաստասի Չուրբային, ինչը սվայա լուսնահավան երկրորդական ինչո՞ւր է, ուր «Վրեկ» երկրի հարգանքները վարկ «Ձեր կալո» ձգնում էր հարցն անդեռ ներկայացնել, քե՛ն այս ամենը համաշխարհային ֆինանսական հսկաների եւ վարկառու ռե՛սուրսներին լուսնահավանների համար «միանգամայն սովորական եւ բնական ուրակելի է», ոչ մի սարժինակ բան չկա, երբ վարկառուները, մեզմ ասած, հե՛տադրվում են վարկառուների ներկին գործերով: Իբր Համաշխարհային բանկը եւ Միջազգային արժուրային հիմնադրամը, որոնց նախագահները «մե՛տմական հարաբերությունների մեջ են վարչապետ Չեռնոմիրիին հե՛տ», միանգամայն բնականորեն անհանգստանում են, քե՛ն իրենց սրամադրած «արժուրային վարկերը» աղյուր չեն կորչի Ուսասանում (ուրան տրվել են 17 արդյ. չնչին տեղանքներով, առաջին իննց տարիներին մարտը չսկսելու լուսնահավանով): Միայն 12 մլրդ դոլարանոց վարկի հերթական 700 մլն տրամ-

առնելուց առաջ նրանք ցանկացել են իմանալ, քե՛ն ինչ վիճակում է հարկերի հավանման գործը Ուսասանում: Կառավարությունը Վաշինգտոն է ուղարկել մանրամասն հավելվածներում ինչ եւ ինչո՞ւս եւ անում հարկերի հավանման գործը բարելավելու համար, եւ հենց այդ հավելվածներում մեջ նված միջոցառումներն էլ դարձել են Միշել Կամիլյոյի «համեմատարական նախագիտ» դրույթները: Ընդգծվում էր, ուր այդ հավելվածները կազմողներից մեկն էլ եղել է Նույն Ալեքսանդր Լիվիցոց, ուր հե՛տ, չգիտես ինչու, «դայրքերել» է սկանդալը:

Այս «բացատրությունը» ավելի մեծ խայտառակություն էր, քե՛ն սկանդալն ինչու: Առողջ բանավարկության տե՛ր լուսնահավան մարդ չի կարող չստանալուսել, քե՛ն Կամիլյոյն ինչո՞ւ է իբր խոթում Ուսասանի ներկին գործերի մեջ, առավել եւս՝ ինչո՞ւ է քե՛տելուս հարկային օրենսդրության սկզբունքներն արդեն այսօր, վարկը դե՛ռ չսրամադրած: Երբ Կամիլյոյին հե՛տադրող մի միայն այն է, ուր իր սրամադրած վարկը վերադարձվի, ինչո՞ւս փորձում էր համոզել «Ձեր կալոյի» մեկնարանը, առաջ նա, քե՛տես, կարող էր անհանգստանալ առնվազն 4 տարի հե՛տ միայն, երբ ռե՛տ է սկսվի վարկերի մարումը, ոչ ի՛մար:

Երբ իրողությունն այս է Ուսասանի լուսնահավանում, առաջ ի՛նչ կարելի է տղասել ավելի փոքր ռե՛սուրսներին, սվայա դե՛տելուս Հայասանի համար: Չէ՛ ուր մե՛ն էլ Միջազգային արժուրային հիմնադրամի եւ Համաշխարհային բանկի լուսնահավաններից են: Միշել Կամիլյոն է եղել, ուր համաշխարհային ֆինանսական հսկաները իրենց սրամադրած վարկերը զարգացող երկրների նկատմամբ աղբյուրային լուսնահավանում, նրանց լուսնահավանով ծորսային կախվածությունն են «զարգացման» իրենց գծած մարդը: Սակայն աղաչույցներ չեն եղել Ուսասանում մագած վերոնի լուսնահավանը, սիմա, այդ առթիվ լուսնահավանի մեջ չի քողարկում:

ՈՒՍԱՍՍԱՆԻ ՏՈՒՆՆԱԿԱՆՆԵՐՆԵՐ

հայասանի համահայկական հիմնադրամը
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԿԱՄԵՐԱՅԻՆ ԵՐԱՇԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՆԸ
ԳԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 27-ԻՑ Ժ. 12.00-24.00
ԿԱԶՄԱՆԵՐՊՈՒՄ ԵՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՒՐԲԻ ՀԵՌՈՒՍԱՍՏԱՐԱԾՈՐ
Ն Պ Ա Ս Ն Ե Ր

ՇՏ ԵՎ ԼՂԾ ԶՈՒԿԱՆ ԵՐ | ԿԱՐԳԻ ԿԱՏԱՆԱՐԱՅ
ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻԿՆԵՐԻ
ԵՐԵՒԱՆԵՐԻՆ

ԵՐԱԳՐԻ ԿԱՄԱՐ

ՀԵՌՈՒՍԱՍՏԱՐԱԾՈՐՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒԻ ԶԵԿԵՐԸ

Ստորակի մուծում դեկտեմբերի 27-ին Կամիլյոյին ծրամադրության տանը	խոսում-հայտարարություն հեռախոսով 52.64.74, 58.07.82, 52.09.40, 56.01.06, 58.33.94, 58.73.92 կառ. 59.44, 64.08
--	---

Վե՛րելների 1-31-ը կառավարված բոլոր
մուծումները հասկանալի են այս ծրագրին

ԲԱՐԻ ԳՈՐԾՈՎ ԳԻՄԱՎՈՐԵՒՔ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

ADANA
COMMERCIAL BANK

ԻՆՉՊԵՆ ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽՆԱՌՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ ԶԱՅԱՍՆԱՆ

«Ադանա» բանկը հայտարարում է Հայաստանի շրջափոխանցումներ կատարելու առարկեղում ծառայությունների ոլորտի ընդլայնման մասին: Մյուսինք 24 ժամյա ընթացքում ձեզ կարող են փոխանցումներ կատարել աշխարհի ցանկացած կետից եւ գործնականորեն Ռուսաստանի բոլոր քաղաքաշրջաններին: «Ադանա» բանկի, «Կրեդիտ-Մոսկվա» բանկի եւ Ռուսաստանի Արգասիս առևտրի բանկի («Լե՛նինփորգրանկ») մասնաճյուղերի թղթակցական ցանցի միջոցով:

Մոսկվայից եւ Մանկր Պերերբուրգից դրամական փոխանցումների իրականացման փոկոսադրույթը՝ 1%: Ռուսաստանի քաղաքաշրջաններից փոկոսադրույթը՝ 1% կամ առնվազն 10 դոլար:

Ձեզ սպասում ենք հեռուսայ հասցեներով՝

Մոսկվայում «Կրեդիտ-Մոսկվա» ԲԱԲ
Մոնետչիկովսկի 6-րդ նրբամնցք, 8 (մետրոյի «Պավելեցկայա» կայարան)՝ Զեռ. 237-55-93, 233-42-43
Մանկր Պերերբուրգում «Կրեդիտ-Մոսկվա», «Մանկր-Պերերբուրգսկի» մասնաճյուղ
Մաղովայա փող. 54 (մետրոյի «Մաղովայա» կայարան)՝ Զեռ. 310-19-67 310-13-69
Երեւանում «Ադանա» բանկ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Նալբանդյան 5:
Զեռ./Ֆաքս + (885) 39 07 157, + (885) 2 585 980
Տելեքս (64) 243340 ADANA SU

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱԵՆԻ ԱՌԵՎՏՐԻ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԳԵՐԻ ԾՆԱԿԸ

Մանկր-Պերերբուրգ, Բոլշայա Մոսկվայա փ. 29	հեռ. (812) 312-75-00
Բլազոկեչչենսկ, Սովետսկի նրբ. 85/1	հեռ. (4162) 42-10-47
Խարաբովսկ Մոսկովսկայա փ. 7	հեռ. (4212) 33-58-13
Վիբորգ, Կրեպոստնայա փ. 16	հեռ. (81278) 2-53-02
Նախոդկա, Եղոնայա փ. 19	հեռ. (42366) 4-69-71
Նովոոսիյսկ, Սովետների փ. 47	հեռ. (86134) 5-74-14
Սոյի, Կարլ Լիբկեռիտի փ. 10	հեռ. (8622) 92-73-35
Կրասնոյարսկ, Լե՛նինի փ. 143	հեռ. (3912) 21-85-29
Իրկուտսկ, Ավերդովի փ. 40	հեռ. (3952) 24-16-72
Ստավրոպոլ, Կոմիտեբերցի փ. 7	հեռ. (8652) 26-17-54
Կալինինգրադ, Բոլնիցնայա փ. 5	հեռ. (0112) 34-05-00

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐՎԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
ՕԺՆԱԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Եվրոպական կենտրոնական համալսարանը ընդունում է դիմումներ կրթաթոշակների համար 1998-99 ուսումնական տարի:

Համալսարանն առաջարկում է մագիստրոսի կամ/եւ դոկտորական ծրագրեր՝ տնտեսագիտություն, օրջակա միջավայր եւ հաղափակություն, սեռային ուսումնասիրություններ, լուսնահավան, մարդու իրավունքներ, միջազգային հարաբերություններ եւ եվրոպական ուսումնասիրություններ, իրավագիտություն, միջնադարյան ուսումնասիրություններ, նացիոնալիզմի ուսումնասիրություններ, հաղափակություն, սոցիոլոգիա, սոցիոլոգիա, Հարավ-արեւելյան եվրոպայի ուսումնասիրություն:

Դոկտորական դիսերտացիայի աջակցության ծրագիր հե՛տելուս բնագավառներում բարդ աղաղասցվող համակարգեր, սեռ եւ մե՛տալոյթ, նացիոնալիզմի ուսումնասիրություններ, փիլիսոփայություն:

Մարդու իրավունքներ ծրագիրը առաջարկում է կարճատե դասընթաց առխաճող մասնագետների համար:

Գիմումների ընդունման վերջին ժամկետը 1998 թ. հունվարի 15-ն է: Մանրամասն տեղեկություններ համար դիմել երեւան, Այգեճորի 53բ, հեռ. 272119, 271713

А вырезав купон и предъявив его - Вы получите дополнительную скидку в 5%

Предпраздничная распродажа по сниженным ценам

SALE
Pentium MMX

ԿԱՃԱԿԵՐՊՈՒՅՈՒՄ ԵՎ ԿԱՑՆԱԿԱՆՈՆԳ ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Պատկերացե՛ն ի՛ր քաղաքում, 3-րդ օրը, 4-րդ ժամը: Զանգահարել 72-89-83

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կազմակերպությունը վաճառում է յուրային եւ անյուր, անարա կարի փոփ:

Շահագրգիռ կազմակերպություններին եւ անհասներին խնդրում ենք զանգահարել 273015 կամ 220925 հեռախոսահամարներով:

МАШТОЦА 9 / 53-51-95